

"La cultura és una veta turística"

Joan Moll i Marquès (Palma, 1936), músic, compagina des de fa quinze anys la seva carrera de pianista amb l'assessorament i organització de concerts de música clàssica a Mallorca. D'aleshores, treballa per rebre més recolzament de les institucions.

Moll, format com a pianista al conservatori de Barcelona i en una llarga estada de dotze anys a Alemanya, compagina ara la seva activitat professional amb l'assessorament i organització de concerts de música clàssica. Una activitat que, com recorda va començar fa prop de quinze anys quan un dia que tornava d'un viatge es va adonar que, com que plovia, a l'Arenal cap estranger tenia res a fer. Se li va ocórrer organitzar una sèrie de concerts de música clàssica que foren un gran èxit de públic, però una ruïna econòmica. Aquella primera experiència no el va decebre. Al contrari, d'aleshores treballa perquè les institucions públiques facin cas de la música clàssica i ajudin una activitat cultural que, enguany, ha significat l'organització —entre l'estiu i la tardor— de més d'un centenar de concerts als quals han assistit milers de persones. Moll reclama més atenció dels mitjans de comunicació i més ajudes de les institucions per a aquesta vertadera veta turística que és la música clàssica i, en general, totes les activitats culturals que ara per ara hi ha desemparades.

—Aquesta ingent activitat musical no sembla tenir massa ressò a la premsa, més enllà de les cròniques de societat de l'estiu, sobre si hi ha anat un o l'altre famós.

—Hem pecat per aquest costat. La veritat és que no ens hem sabut vendre com devíem. Sobretot a fora de Mallorca, i de Balears, on no es coneix prou bé l'activitat musical importantíssima que es produeix aquí. Manca una sistemàtica campanya de promoció que seria molt bona per atreure més visitants interessats a compaginar les vacances amb la cultura.

—Si necessiten difondre aquestes activitats, per què no ho fan?

—Hi ha una dificultat d'organització, com és el fet que no tenim un organisme únic que estructurari tots els festivals. Hi ha problemes per fer-ho perquè alguns són organitzats pels mateixos ajuntaments i podria haver-hi problemes de tipus legal a l'hora d'establir una mena d'organització conjunta. Cal tenir present que són molts els festivals: hi ha una quinzena entre juny i octubre sota el patrocini del Consell Insular de Mallorca, i s'hi haurien d'afegir d'altres festivals i concerts que es programen la resta de l'any i que sumarien uns tres-cents concerts més. Potser no hi hagi interessos coincidents al cent per cent, si bé crec que tots veim la necessitat de fer qualque cosa per donar a conèixer arreu d'Espanya i Europa totes aquestes activitats. Una possible solució vendria a través d'un major compromís de les institucions polítiques i també empresarials, però...

—...?

—Doncs que els nostres polítics i empresaris, tret d'excepcions molt dignes, per desgràcia no són gent que necessitin la cultura per a viure. Això està ben demostrat. És una classe empresarial i política que s'ha fet molt de pressa, la

qual cosa fa que considerin la cultura com un objecte de luxe.

—I no ho és?

—No, per a centenars de milers d'europaus que necessiten vitalment la cultura. Necessiten assistir a concerts i a exposicions per a viure. Els nostres polítics i empresaris, dissortadament, no se n'adonen de la veta que això podria representar per a Mallorca i les Balears. No ho dic únicament per la música, que és important. Aquí tenim una impressionant

"Els nostres polítics i empresaris, salvant excepcions molt dignes, per desgràcia no són gent que necessitin la cultura per a viure. Això està ben demostrat."

oferta cultural que fer als europeus. Una oferta que no es fa perquè no som conscients del que tenim: arquitectura, art, costum, el barri antic de Palma... tot això conforma —a més de les excel·lències naturals— un patrimoni cultural que és un gran alicient per a un tipus de turisme més culte i de més alt poder adquisitiu. Aquest tipus de promoció podria ajudar a canviar radicalment la imatge de Mallorca a tota Europa.

—*No tenen, ara, ajudes institucionals?*

—Sí que n'hi ha, però són del tot insuficients. Tenim una subvenció que atorga el Consell Insular de Mallorca de 26 milions de pessetes. Però és clar, són uns pocs doblers per a tants festivals. Si augmenta el nombre de festivals, disminueix l'ajuda a cada un. Però el problema no és tant de la quantitat —que ho és també— sinó de la mentalitat dels gestors de les institucions. Li posaré un exemple. Quan férem els primers concerts aquells de l'Arenal, el resultat econòmic va ser dolent. Ho haguérem d'aturar. Al cap d'un any el Consell Insular de Mallorca ho va assumir i així va néixer la campanya cultural "Un hivern a Mallorca" que a hores d'ara significa una inversió institucional d'uns 40 milions. Doncs bé, aquest darrer hivern s'hi han fet 310 concerts a més d'altres activitats, tot coordinat pel Foment de Turisme. Però és que el resultat ha estat molt bo. De fet, sabem que a Cala Rajada s'han pogut mantenir oberts tota una sèrie d'hotels gràcies a aquestes activitats. Això és el que reclam de les institucions. Que inverteixin el temps suficient perquè aquest turisme cultural sigui una realitat.

—*Els polítics i empresaris diuen que porten més doblers, per exemple, el turistes de golf i els dels iots*

—És absurd pensar que en una illa amb tants problemes d'aigua es puguin fer camps de golf per tot, o que es destrossi el litoral fent ports esportius. La cultura no té cap inconvenient i és un reclam turístic de primer ordre. Ho repetesc: hi ha centenars de milers d'europeus que podrien venir a fer vacances a Mallorca si som capaços de convèncer-los que aquí hi ha qualque cosa més que sol i platja. Ara bé, aquesta promoció implica molts milions d'inversió, i això no està al nostre abast. Per tant haurien de ser les institucions públiques les que ho assumissin.

—*És tan difícil convèncer els polítics?*

—Molt. Quan va començar "Un hivern a Mallorca" el primer que digueren va ser: concerts sí, però gratuïts, perquè si no, no hi anirà ningú. Per què això? D'aquesta manera no es valora la música clàssica. Què és això de donar gratuïtament els concerts, quan qui vol anar al cine o veure futbol ha de pagar? No es tracta d'oferir cultura gratuïta, sinó d'ajudar a crear un circuit cultural que sigui econòmicament rendible. Potser que els primers anys els empresaris necessitin ajudes, i per això hi ha d'haver l'ajut de les institucions. Si porten els estrangers d'excursió, i les paguen, sense cap dubte que el turisme cultural pagaria per anar a concerts o per veure altres atractius culturals. A un alemany no se

li ocurriria mai no pagar per anar a un concert. Per què aquí se li ha de donar gratuïtament? Aquesta concepció de la cultura com una cosa supèrflua és el que s'ha de canviar.

—*La cultura ja no ha de ser gratuïta?*

—En els temps que era *progre*, jo ho defensava i sovint discutia d'això amb don Marc Ferragut, creador de l'Auditori de Palma, però ara veig que no. Els concerts gratuïts que fan les institucions, les entitats culturals dels bancs, etc. el que fan és rebentar la indústria cultural incipient. L'Auditori de Palma ha hagut de renunciar a programar concerts de música clàssica que abans tenien èxit perquè ara ja no hi va ningú pagant, ja que a altres llocs ho tenen gratuïtament. Això, a la llarga, és molt dolent.

Joan Moll ha muntat més d'un centenar de concerts:

"Hi ha milers d'europeus que podrien venir a fer vacances a Mallorca si som capaços de convèncer-los que aquí hi ha qualque cosa més que sol i platja." (Fotos: Joan Celià)

Miquel Payeras